

Metodická informace 037/11/07

Zpracováno dle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, zák. č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní poj., zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním poj., zák. č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Vyměřovací základ pro sociální a zdravotní pojištění od 1.1.2008

I. Doplnění k metodické informaci č. 34/10/2007:

Zákon o daních z příjmů již od 1.1.2008 přímo neuvádí mezi daňovými výdaji tyto příspěvky na penzijní a životní pojištění zaměstnanců.

Pracovnice ministerstva financí Ing. Dana Trezziová v časopise Ekonom ze dne 25.10.2007 uvádí následující stanovisko: „**Aby bylo možné považovat za daňově uznatelné náklady příspěvky zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo pojistné, které hradí zaměstnavatel za zaměstnance na jeho soukromé životní pojištění, musí se jednat o plnění poskytovaná zaměstnancům, která vyplývají z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy.**“

K tomuto bychom chtěli připomenout některé zásady zákoníku práce, jako např. zajištění rovného zacházení se všemi zaměstnanci, poskytování výhod pouze některým zaměstnancům je možné pouze v případě, že je pro takové opatření dán věcný důvod (podstatný a rozhodující požadavek, který je pro výkon určité práce nezbytný). **Doporučujeme pečlivě a nediskriminačně ošetřit kdo a kdy má nárok na tyto příspěvky např. ve vnitřním předpise zaměstnavatele!!!**

II. Zdravotní a sociální pojištění zaměstnanců:

Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním.

Zúčtovaným příjmem se rozumí plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

V návaznosti na tuto definici se do vyměřovacího základu bude od 1.1.2008 zahrnovat např. i plnění zaměstnavatelem zaměstnanci, které spočívá v poskytnutí motorového vozidla pro služební i soukromé použití zaměstnancem a je pro účely zjištění základu daně stanoveno na 1% z pořizovací ceny vozidla.

Maximálním vyměřovacím základem zaměstnance je částka ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy. Maximální vyměřovací základ zaměstnance je tvořen součtem vyměřovacích základů zaměstnance zjištěných v kalendářním roce, za který se maximální vyměřovací základ zjišťuje. Za průměrnou mzdu se pro účely tohoto zákona považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu pro účely důchodového pojištění za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu; vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Nařízení vlády č. 257/2007 stanovuje **všeobecný vyměřovací základ** za rok 2006 ve výši **20.050,- Kč** a **přepočítací koeficient** pro rok 2006 ve výši **1,0753**. Vypočtená průměrná mzda je 21.560,- Kč a **maximální vyměřovací základ pro rok 2008 činí 1,034.880,- Kč.**

Přesáhne-li v kalendářním roce úhrn vyměřovacích základů **zaměstnance maximální vyměřovací základ, neplatí zaměstnanec ani zaměstnavatel**, u něhož bylo dosaženo maximálního vyměřovacího základu, v tomto kalendářním roce **pojistné z částky, která přesahuje maximální vyměřovací základ.**

Do vyměřovacího základu zaměstnance se nezahrnují tyto příjmy:

- a) náhrada škody podle zákoníku práce,
- b) odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné poskytovaná na základě zvláštních právních předpisů, a odměna při skončení funkčního období náležející podle zvláštních právních předpisů,
- c) věrnostní přídavek horníků,
- d) odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích, pokud vytvoření a uplatnění vynálezu nebo zlepšovacích návrhu nemělo souvislost s výkonem zaměstnání,
- e) jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události,
- f) plnění, které bylo poskytnuto poživateli starobního nebo plného invalidního důchodu po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění nově definuje zaměstnance:

„Zaměstnáním se pro účely zdravotního pojištění rozumí činnost zaměstnance, ze které mu plynou od zaměstnavatele příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků zdaňované podle zákona o daních z příjmů.“

Nově tak budou povinně odvádět pojistné na všeobecné zdravotní pojištění (nikoli na sociální pojištění) např. členové statutárních orgánů ze svých odměn, likvidátoři či prokuristé.

III. Zdravotní a sociální pojištění OSVČ:

Vyměřovacím základem OSVČ je 50% příjmu z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení. Minimální vyměřovací základ je 50% průměrné mzdy, maximální vyměřovací základ je 48 násobek průměrné mzdy (došlo ke sjednocení s maximálním VZ pro zaměstnance).

V roce 2007 činí maximální vyměřovací základ pro OSVČ 486.000,- Kč a tzn., že z rozdílu příjmů a výdajů vyššího než 972.000,- Kč se zdravotní a sociální pojištění neplatí.

Pro rok 2008 je maximální vyměřovací základ 1,034.880,- Kč a z rozdílu příjmů a výdajů vyššího než 2,071.760,- Kč se zdravotní a sociální pojištění neplatí.

Byla-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce též zaměstnancem a součet vyměřovacího základu nebo úhrnu vyměřovacích základů zaměstnance a vyměřovacího základu osoby samostatně výdělečně činné přesáhl čtyřicetiosminásobek průměrné mzdy, sníží se o tuto přesahující částku nejdříve vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné, a je-li přesahující částka vyšší než tento vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné, sníží se o zbytek přesahující částky vyměřovací základ nebo úhrn vyměřovacích základů zaměstnance.

IV. Shrnutí:

- příspěvky zaměstnavatele na životní a penzijní připojištění zaměstnanců mohou být daňovým výdajem, vyplývá-li toto právo zaměstnanců z vnitřního předpisu či jiné smlouvy,
- nová definice zúčtovaného příjmu má za následek např. zahrnutí 1% z pořizovací ceny automobilu poskytnutého pro soukromé účely do vyměřovacího základu pro odvod sociálního a zdravotního pojištění,
- sjednocení maximálního vyměřovacího základu pro zaměstnance a OSVČ, který pro rok 2008 činí 1,034.880,- Kč,
- členové statutárních orgánů, likvidátoři, prokuristé jsou ze svých příjmů povinni platit pojistné na zdravotní pojištění.

Zpracovaly: Ing. Marta Mičulková, Bc. Pavla Kotalová
V Šenově u Nového Jičína, dne 7.11.2007

Ing. Marta Mičulková, v.r.